

BUDAPEST II. KERÜLET, FRANKEL LEÓ ÚT 15–17., LIPTHAY UTCA, GERMANUS GYULA PARK (HRSZ. 13465, 13469, 13470)

**Budai Irgalmasrendi Kórház 1. épület (BIK1) elektromos hálózatra
csatlakoztatása – 10 kV-os kábel létesítése**

Lelőhely-azonosító: 42713, 70015, 77803

KULCSSZAVAK: római kor, középkor, újkor, réteganyag

BUDAPEST, DISTRICT II, 15–17 FRANKEL LEÓ ROAD, LIPTHAY STREET, GERMANUS GYULA PARK (PLOT NOS. 13465, 13469, 13470)

**Connection of Building 1 of the Buda Hospital of the Order of Mercy
(BIK1) to the Electrical Network – Installation of a 10 kV Cable**

Site IDs: 42713, 70015, 77803

KEYWORDS: Roman Age, Middle Ages, Modern Period, stratigraphical material

A Budapesti Történeti Múzeum a Budapest II. kerület, Frankel Leó út 15–17. (BIK1), Lipthay utca, Germanus Gyula park (hrsz. 13465, 13469, 13470) területén 2020. augusztus 26-án régészeti megfigyelést végzett a Budai Irgalmasrendi Kórház (BIK) 1. épület elektromos hálózatra csatlakoztatása kapcsán, kézi munkaerővel kiegészített gépi földkitermelés során.

Előzőleg 2020. augusztus 24-én nyílt közműárkot észleltem a Germanus Gyula park felszedett bicikliútjának nyomvonalán, amely megállt a Lipthay utca keleti szélénél, ahol egy munkagödör volt kialakítva a Lipthay utca nyugati autósávjában. Fotóval dokumentálva jeleztem az Ásatási Projektirodának, hogy a szóban forgó munkaterületen korábban közműásás folyt, melynek során kiderült, hogy a földmunka régész jelenléte nélkül történt meg.

A munka megrendelése után a régészeti megfigyelés az augusztus 26-án végzett földmunkát folyamatában követte. Ezen a napon a BIK 1. épületének keleti oldalán, a déli sarok közelében gépi lemélyítés folyt megközelítően 1–1,5×3 méteres területen 2,25 méterig modern építési törmelékkel erősen kevert, laza, humuszos-homokos, világosbarna feltöltésben.

On August 26, 2020, the Budapest History Museum conducted an archaeological monitoring at the site of the Buda Hospital of the Order of Mercy (BIK), Building 1, located at 15–17 Frankel Leó Road, Lipthay Street, and Germanus Gyula Park in District II. The monitoring accompanied mechanical excavation work, supplemented by manual labor, as part of connecting the hospital building to the electrical grid. Prior to this, on August 24, 2020, I observed an open utility trench along the route of the removed bicycle path in Germanus Gyula Park. This trench ended at the eastern edge of Lipthay Street, where an excavation pit had been formed in the western traffic lane. I documented this with photos and informed the Excavation Project Office that utility trenching had previously taken place in this area without archaeological supervision.

After the work was commissioned, archaeological monitoring followed the excavation on August 26. On this day, near the southeast corner on the eastern side of Building 1, mechanical excavation was carried out over an area of approximately 1–1.5×3 meters to a depth of 2.25 meters in loose, humus-sandy light brown backfill, heavily mixed with modern construction debris.

Ettől keletre, a Lipthay utca nyugati sávjában korábban kialakított, kb. 1,5×5 méteres, 2,1 méter mély munkagödörben lemélyültek 2,25 méterre; itt is vegyes újkori és modern feltöltések mutatkoztak. A meddőben kb. 60 cm hosszú, 20×20 cm-es, megmunkált mészkőtömböt észleltem, amit a munkásokkal félrerakattam. Az ajtó- vagy ablakkeretként azonosítható kőfaragvány pontos kora nem határozható meg, a középkortól az újkorig datálható.

Az úttesttől keletre kialakított, a park területét kb. K–Ny-i irányban átszelő nyomvonal 40–50 cm széles és 70 cm mély volt, szintén újkori és modern feltöltésben haladt át; a meddőből római kori, középkori és újkori edénytöredékeket, állatcsontot, vasdarabokat gyűjtöttem össze. A nyomvonalat a keleti végen délkeleti irányban szinte az útig meghosszabbították.

A Duna partja korábban nyugatabbra helyezkedett el, a kórház telkének az udvarában, így a nyomvonal a 19. században feltöltéssel kialakított területen futott át. A part mentén viszont 1. századi kelta jelenségek, római és középkori kőépületek, középkori út, iszapolódott és feltöltési rétegek, illetve a kórház újkori, majd későbbi kő- és téglafalai ismertek a régészeti feltárások nyomán (Bencze et al. 2020).

RÉSZTVEVŐK: Kurunczi Mónika régész

Kurunczi Mónika

Irodalom

Bencze et al. 2020 • Bencze, Zoltán–Fényes, Gabriella–Kurunczi, Mónika: Évezredek a talpunk alatt. Ásatás az Irgalmasrend budai kórházának udvarán. (*Millennia below our feet. Excavation in the Courtyard of the Buda Hospital of the Hospitaller Order of Saint John of God*) *Magyar Régészet/Hungarian Archaeology* 2020 Tavasz/Spring 21–29. <https://doi.org/10.36245/mr.2020.1.4>

Further east, in a previously created pit in the western lane of Lipthay Street (approx. 1.5×5 meters and 2.1 meters deep), excavation continued to a depth of 2.25 meters. Here as well, mixed modern and more recent backfill was observed. In the spoil, I noted a carved limestone block about 60 cm long and 20×20 cm in cross-section, which I had the workers set aside. This carved stone, likely part of a door or window frame, cannot be precisely dated but likely originates between the medieval and modern periods.

East of the road, the trench route crossed the park area in an east–west direction. This section was about 40–50 cm wide and 70 cm deep, also cut through modern and more recent backfill. From the spoil, I collected ceramic fragments from the Roman, medieval, and modern periods, as well as animal bones and iron pieces. The trench was extended south-eastward at its eastern end, nearly reaching the road.

Historically, the Danube's riverbank lay further west, within the hospital property's courtyard. The cable route therefore ran across an area that was artificially filled in the 19th century. However, archaeological excavations along the former riverside have uncovered 1st-century Celtic features, Roman and medieval stone structures, a medieval road, silty and fill layers, and the stone and brick walls of the hospital from the modern and later periods (Bencze et al. 2020).

CONTRIBUTOR: Mónika Kurunczi (archaeologist)

Mónika Kurunczi

References

Bencze et al. 2020 • Bencze, Zoltán–Fényes, Gabriella–Kurunczi, Mónika: Évezredek a talpunk alatt. Ásatás az Irgalmasrend budai kórházának udvarán. (*Millennia below our feet. Excavation in the Courtyard of the Buda Hospital of the Hospitaller Order of Saint John of God*) *Magyar Régészet/Hungarian Archaeology* 2020 Tavasz/Spring 21–29. <https://doi.org/10.36245/mr.2020.1.4>